

Крилова У.О.,

здобувач вищої освіти економічного факультету

Науковий керівник – **Ляшевська В.І.**, к.е.н., доцентка,

доцентка кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,

м. Харків

ЗАСТОСУВАННЯ ДОСВІДУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Практика провідних європейських держав демонструє, що соціальні підприємства здатні успішно поєднувати економічні цілі з розв'язанням важливих суспільних питань — забезпеченням робочих місць, підтримкою освітніх проєктів, охороною навколишнього середовища, благодійною діяльністю та розвитком місцевих спільнот. Для України такий досвід є особливо цінним, оскільки сучасна економіка потребує інноваційних підходів, заснованих на принципах соціальної рівності, інклюзії та ефективної взаємодії бізнесу з громадою.

Разом із тим нинішній стан соціального підприємництва в Україні свідчить про його недостатній розвиток. Це зумовлено браком системної державної підтримки, відсутністю законодавчого визначення поняття «соціальне підприємство», недосконалою системою фінансових стимулів та низьким рівнем обізнаності бізнес-середовища щодо соціально орієнтованих інновацій. Тому дослідження успішних європейських моделей та їх адаптація до українських реалій є важливим і нагальним завданням для формування стійкої та соціально відповідальної економіки.

Соціальне підприємництво та соціальні інновації з кожним роком дедалі активніше переходять із вузької спеціалізованої сфери в центральний напрям сучасного розвитку. Значною мірою це пояснюється новими викликами та можливостями, характерними для нинішньої епохи.

Одним із ключових джерел сили соціального підприємництва є його гнучкість і здатність набувати різних організаційних форм. Його практикують як ініціативні підприємці, що розробляють новаторські підходи до вирішення суспільно значущих проблем, так і соціальні інноватори в структурах державного управління чи міжнародних інституціях, які створюють суспільну цінність через зміни системного масштабу.

Соціальні підприємці — це керівники локальних, національних або транснаціональних організацій, які просувають нові продукти, послуги, програми чи бізнес-моделі, здатні вирішувати соціальні та екологічні виклики. До цієї групи також належать колективні інноватори, що об'єднують представників різних секторів для спільного подолання складних суспільних проблем.

Розглянемо основні напрямки соціального підприємництва.

Економічний розвиток. Соціальні підприємці роблять вагомий внесок у формування нових робочих місць, підтримку малого й середнього бізнесу та залучення вразливих груп населення до економічних процесів. Такі ініціативи поживляють місцеву економіку й допомагають зменшити рівень безробіття.

Освіта. Одним із ключових напрямів діяльності є забезпечення якісної й доступної освіти. Це охоплює альтернативні підходи до навчання, розвиток цифрових платформ, а також спеціальні освітні програми для дітей і дорослих, які мають обмежений доступ до знань.

Гендерна рівність. Соціальні підприємства активно впроваджують проекти, спрямовані на забезпечення рівноправ'я, розширення можливостей для жінок у бізнесі та управлінні, подолання форм дискримінації й розвиток інклюзивних практик.

Охорона здоров'я. У медичній сфері такі підприємства працюють над підвищенням доступності якісних медичних послуг, профілактикою захворювань, підтримкою людей із низькими доходами та просуванням новітніх медичних технологій.

Сільське господарство. У цьому напрямі соціальні підприємці підтримують місцевих фермерів, органічне виробництво та сталі аграрні практики. Це сприяє розвитку економіки сільських територій і зміцненню продовольчої безпеки.

Розвиток громад. Територіальні громади є важливими для місцевого самоврядування, оскільки вони відіграють критичну роль у розвитку країни [1]. Багато соціальних підприємств зосереджені на підсиленні локальних спільнот: розвитку інфраструктури, підтримці молодіжних, культурних і соціальних ініціатив. Такі проекти зміцнюють соціальні зв'язки та покращують якість життя населення.

Відновлювані джерела енергії. Ініціативи в енергетичній сфері передбачають впровадження та популяризацію відновлюваних джерел — сонячної, вітрової, біоенергетики — задля зниження залежності від невідновлюваних ресурсів і підвищення енергоефективності.

Екологічна стійкість. Соціальні підприємці здійснюють екологічні проекти, спрямовані на зменшення негативного впливу на довкілля: розвиток систем переробки відходів, поширення екологічних товарів і послуг, проведення просвітницьких програм та формування культури відповідального споживання.

Список використаних джерел:

1. Рудаченко О. О., Коненко В. В. Соціальне підприємництво як основа сталого розвитку територіальних громад. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, 2024. № 11. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-03-13>